

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Гілея

*Науковий вісник
збірник наукових праць*

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 120 (№ 5)

Київ – 2017

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно**Фахове видання**

з філософських, політичних наук затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
 № 747 від 13 липня 2015 р., з історичних наук наказом МОН України № 1328 від 21 грудня 2015 р. (перереєстрація)

Свідцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу
 масової інформації: серія KB № 22632-12532ПР від 24 квітня 2017 року

Друкється за рішенням:

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
 (протокол № 10 від 27 квітня 2017 р.); Президії ВГО Української Академії Наук (протокол № 17.04.27 від 27 квітня 2017 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar; Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія); РИНЦ (Росія).

Шеф–редактор:

Андрущенко В. П.,
 д–р філос. наук, проф., член – кор. НАН України,
 акад. НАПН України
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М.,
 д–р філос. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори:

Акопян В. Г.,
 д–р філос. наук, ст.н.с. (Україна, Київ)
Кивлюк О. П., д–р філос. наук, ст.н.с.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Муляр В. І.,
 д–р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

Відповідальний секретар:

Халамендик В. Б.,
 д–р філос. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Редакційна рада:

Андрущенко В. П., д–р філос. наук, проф.,
 член – кор. НАН України, акад. НАПН України
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Вашкевич В. М., д–р філос. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Зеленков А. І., д–р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Колесник В. Ф., д–р іст. наук, проф., член–кор. НАН України
 (Україна, Київ)
Мирзаханян Р., д–р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)
Михайченко М. І., д–р філос. наук, проф., член–кор. НАН України
 (Україна, Київ)
Панчук М. І., д–р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Рафальський О. О., д–р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Савельєв В. Л., д–р іст. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Солдатенко В. Ф., д–р іст. наук, проф., член–кор. НАН України
 (Україна, Київ)
Степико М. Т., д–р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна колегія:**З історичних наук:**

Войцехівська І. Н., д–р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Дробот І. І., д–р іст. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Журба М. А., д–р іст. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Лазько Г. Г., д–р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Лисак В. Ф., д–р іст. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Мезга М. М., д–р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Михайлюк В. П., д–р іст. наук, проф. (Україна, Старобільськ)

Стоян Т. А., д–р іст. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Сушко О. О., д–р іст. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Чернега Л. М., д–р іст. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Шаповал Ю. І., д–р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

Абасов А. С., д–р філос. наук, професор (Азербайджан, Баку)
Базалук О. О., д–р філос. наук, проф. (Україна, Київ)
Бех В. П., д–р філос. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Воронкова В. Г., д–р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)
Герасимова Е. М., д–р філос. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Гарбар Г. А., д–р філос. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Жадько В. О., д–р філос. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Жижко Т. А., д–р філос. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Купецал С. В., д–р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)
Миколайчук А., д–р хабілітований, проф. (Польща, Познань)
Онїпко О. Ф., д–р техн. наук, проф. (Україна, Київ)
Свириденко Д. Б., д–р філос. наук, доц.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Терещицький С. О., д–р філос. наук, доц.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Тецлав С., д–р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)
Яшанов С. М., д–р пед. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Андрушишин Б. І., д–р іст. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Андрюкайтене Р., д–р PhD соціальних наук (менеджмент),
 (Литва, Маріямполь)
Бабкіна О. В., д–р політ. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Балабанов К. В., д–р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Варзар І. М., д–р політ. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Войналович В. А., д–р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Іванов М. С., д–р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Картунов О. В., д–р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Кізіма С. А., д–р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Котигоренко В. О., д–р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Крась І., д–р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)
Лапина С. В., д–р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Макаренко Л. Л., д–р пед. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Остапенко М. А., д–р політ. наук, проф.
 (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Римаренко С. Ю., д–р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Срогошу Т., д–р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2017. – Вип. 120 (5). – 312 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально–політичних наук.

© Редакційна колегія, 2017

© Автори статей, 2017

© Національний педагогічний університет
 імені М. П. Драгоманова, 2017

© ВГО Українська академія наук, 2017

Natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni M. P. Drahomanova

VHO Ukrayins'ka Akademiya Nauk

Hileya

*naukovyy visnyk
zbirnyk naukovykh prats'*

- *Istorychni nauky*
- *Filosofs'ki nauky*
- *Politychni nauky*

Vypusk 120 (№ 5)

Kyyiv – 2017

Zbirnyk zasnovano 2004 roku. Vykhid z druku – shchomis'yachno

FAKHOVE VYDANNYA

z filosof's'kykh, politychnykh nauk zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy
№ 747 vid 13 lyunya 2015 r.; z istorychnykh nauk nakazom MON Ukrainy № 1328 vid 21 hrudnya 2015 r. (непересматриває)

Svidotstvo pro derzhavnu reyestratsiyu (pereyestratsiyu) drukovanoho zasobu
masovoyi informatsiyi: seriya KV № 22632-12532PR vid 24 kvitnya 2017 roku

Drukuyet'sya za rishennyam:

Vchenoyi rady Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova
(protokol № 10 vid 27 kvitnya 2017 r.); Prezydiyi VHO Ukrainy's'koyi Akademiyi Nauk (protokol № 17.04.27 vid 27 kvitnya 2017 r.)

Zbirnyk vkhodyt' do mizhnarodnykh baz:

Google Scholar; Index Copernicus (Pol'shcha); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Indyya); RYNTs (Rosiya).

Shef – redaktor:

Andrushchenko V. P., d–r filos. nauk,
prof., chlen–kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Holovnyy redaktor:

Vashkevych V. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Spivredaktory:

Akopyan V. H., d–r filos. nauk, st.n.s. (Ukrayina, Kyiv)
Kyviyuk O. P., d–r filos. nauk, st.n.s.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Mulyar V. I., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zhytomyr)

Vidpovidal'nyy sekretar:

Khalamendyk V. B., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Redaktsiyna rada:

Andrushchenko V. P., d–r filos. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy,
akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vashkevych V. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zelenkov A. I., d–r filos. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kolesnyk V. F., d–r ist. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv)
Myrzakhanyan R., d–r ist. nauk, prof. (Armeniya, Yerevan)
Mykhal'chenko M. I., d–r filos. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv)
Panchuk M. I., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Rafal's'kyi O. O., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Savyl'yev V. L., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Soldatenko V. F., d–r ist. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv)
Stepyko M. T., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Redaktsiyna kolehiya:

Z istorychnykh nauk:

Voytsekhivs'ka I. N., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Drobot I. I., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhurba M. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Laz'ko H. H., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Lysak V. F., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Mezha M. M., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Mykhaylyuk V. P., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Starobil's'k)
Stoyan T. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Sushko O. O., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Cherneha L. M., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Shapoval Yu. I., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Z filosof's'kykh nauk:

Abasov A. S., d–r filos. nauk, profesor (Azerbaydzhan, Baku)
Bazaluk O. O., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Bekh V. P., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Voronkova V. H., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zaporizhzhya)
Harbar H. A., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Herasymova E. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhad'ko V. O., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhyzhko T. A., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Kutsepai S. V., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Poltava)
Mykolaychak A., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Poznan')
Onipko O. F., d–r tekhn. nauk, profesor (Ukrayina, Kyiv)
Svyrydenko D. B., d–r filos. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Terepyshchyy S. O., d–r filos. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Tetslav S., d–r filos. nauk, prof. (Pol'shcha, Bydoshch)
Yashanov S. M., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Z politychnykh nauk:

Andrusyshyn B. I., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Andryukaytne R., d–r PhD sotsial'nykh nauk (menedzhment),
(Lyтва, Marijampol')
Babkina O. V., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Balabanov K. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Varzar I. M., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Voytsekhivs'ka I. N., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Ivanov M. S., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Kartunov O. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kizima S. A., d–r polit. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kotyhorenko V. O., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kras' I., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Chenshtokhov)
Lapyna S. V., d–r sots. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Makarenko L. L., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Ostapenko M. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Rymarenko S. Yu., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Sroshosha T., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Chenshtokhov)

Hileya: naukovy visnyk. Zbirnyk naukovykh prats' / Hol. red. V. M. Vashkevych. – K. : «Vydavnytstvo «Hileya», 2017. – Vyp. 120 (5). – 312 s.

Kontseptsiya zbirnyka bazuyet'sya na bahatoplanovomu naukovomu vysvitleni problem informatsynoyi tsyvilizatsiyi, shcho formuyet'sya. Osnovni rubryky okhopyuyut' haluzi istorychnykh, filosof's'kykh ta politychnykh nauk. Rozrakhovanyy na fakhivtsiv humanitarnykh ta sotsial'no–politychnykh nauk.

© Redaktsiyna kolehiya, 2017

© Avtory statey, 2017

© Natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni M. P. Drahomanova, 2017

© VHO Ukrainy's'ka akademiya nauk, 2017

ПРЕДСТАВНИЦТВА

збірника «Гілея: науковий вісник» в Україні

ВІННИЦЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Вінницький національний технічний університет)
керівник **Денисюк С. Г.**, доктор політичних наук, професор
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара)
керівник **Вершина В. А.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: mailto:vivi.dp@mail.ru

ДОНЕЦЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Донецький національний університет)
керівник **Андрієнко О. В.**, доктор філософських наук, доцент
e-mail: elena_andrienko8@mail.ru

ЗАПОРІЗЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Запорізький національний технічний університет)
керівник **Ємельяненко Є. О.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

ІВАНО–ФРАНКІВСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано–Франківськ)
керівник **Дичковська Г. О.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

ЛУГАНСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Старобільськ)
керівник **Михайлюк В. П.**, доктор історичних наук, професор
e-mail: vital_mih@ukr.net

ЛЬВІВСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Національний університет «Львівська політехніка»)
керівник **Карівець І. В.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: sacre@ukr.net

МАРІУПОЛЬСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Маріупольський державний університет)
керівник **Булик М.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: vorlok@ukr.net

МИКОЛАЇВСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського)
керівник **Макарчук С. С.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
координатор **Шкуренко К. О.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: sh_kamila@mail.ru

ОДЕСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)
керівник **Барвінська П. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: barwinskaja@ua.fm

ПОДІЛЬСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Подільський державний аграрно–технічний університет, м. Кам'янець–Подільський)
керівник **Колосюк І. А.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

ПОЛТАВСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Полтавський факультет Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого)
керівник **Куцєпал С. В.**, доктор філософських наук, професор
e-mail: svkutsepal@rambler.ru

СУМСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Сумський державний університет)
керівник **Дегтярьов С. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: starsergo@bigmir.net

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
керівник **Кліш А. Б.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

УЖГОРОДСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Ужгородський національний університет)
керівник **Мелеганич Г. І.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: melgi@ukr.net

УМАНСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)
керівник **Кривошея І. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

ХАРКІВСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»)
керівник **Владленова І. В.**, доктор філософських наук, професор
e-mail: vladlenova@email.ua

ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Хмельницький національний університет)
керівник **Гоцуляк В. М.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: gotsylak@ukr.net

ЧЕРКАСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького)
керівник **Васильчук Є. О.**, доктор політичних наук, доцент
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

ЧЕРНІГІВСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(Чернігівський державний інститут економіки і управління)
керівник **Тополь О. В.**, доктор філософських наук, професор
e-mail: topololga@ukr.net
координатор **Горобець С. М.**, молодший науковий співробітник
e-mail: olen-g@yandex.ru

ПРЕДСТАВНИЦТВО

збірника «Гілея: науковий вісник» в Азербайджані

(Національної Академії Наук Азербайджану, м. Баку)
керівник **Махмудов М. А.**, доктор філософії
e-mail: matlabm@yandex.com
координатор **Рагимли Р.**, науковий співробітник
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

ПРЕДСТАВНИЦТВА

збірника «Гілея: науковий вісник» в Білорусі

(Академія управління при Президентові Республіки Білорусь, м. Мінськ)
керівник **Алейникова С. М.**, кандидат соціологічних наук, доцент
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Брестський державний університет імені О. С. Пушкіна, м. Брест)
керівник **Шостак Г. В.**, кандидат педагогічних наук
e-mail: shostak1964@brest.by
(Гомельський державний університет імені Франциска Скорини, м. Гомель)
керівник **Мезга М. М.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: nmezga@gsu.by

ПРЕДСТАВНИЦТВА

збірника «Гілея: науковий вісник» в Польщі

(Університет імені Адама Міцкевича в Познані)
керівник **Димчик Р.**, доктор, викладач,
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Інститут історії Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові)
керівник **Моравець Н.**, доктор, викладач
e-mail: mornor@wp.pl

Запрошуємо Вас відвідати наш сайт: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Див. також: Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua/portal

Розділ: Наукова періодика України: журнали та збірники наукових праць

PREDSTAVNYTSTVA

zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Ukraini

VINNYTS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Vinnyts'kyy natsional'nyy tekhnichnyy universytet)
kerivnyk **Denysyuk S. H.**, doktor politychnykh nauk, profesor
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru

DNIPROPETROVS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Dnipropetrovs'kyy natsional'nyy universytet imeni Olesya Honchara)
kerivnyk **Vershyna V. A.**, kandydat filosofov'kykh nauk, dotsent
e-mail: mailto:vivi.dp@mail.ru

DONETS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Donets'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Andriyenko O. V.**, doktor filosofov'kykh nauk, dotsent
e-mail: elena_andrienko8@mail.ru

ZAPORIZ'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Zaporiz'kyy natsional'nyy tekhnichnyy universytet)
kerivnyk **Yemel'yanenko Ye. O.**, kandydat filosofov'kykh nauk, dotsent
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

IVANO-FRANKIVS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Prykarpat-s'kyy natsional'nyy universytet imeni Vasylia Stefanyka,
m. Ivano-Frankivs'k)
kerivnyk **Dychkovs'ka H. O.**, kandydat filosofov'kykh nauk, dotsent
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

LUHANS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Skhidnoukrayins'kyy natsional'nyy universytet
imeni Volodymyra Dalya, m. Starobil's'k)
kerivnyk **Mykhaylyuk V. P.**, doktor istorichnykh nauk, profesor
e-mail: vital_mih@ukr.net

L'VIVS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Natsional'nyy universytet «Lvivs'ka politehnika»)
kerivnyk **Karivets' I. V.**, kandydat filosofov'kykh nauk, dotsent
e-mail: sacre@ukr.net

MARIUPOL'S'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Mariupol's'kyy derzhavnyy universytet)
kerivnyk **Bulyk M.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: vorlok@ukr.net

MYKOLAYIVS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Mykolayivs'kyy natsional'nyy universytet
imeni V. O. Sukhomlyns'koho)
kerivnyk **Makarchuk S. S.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
koordinatorka **Shkurenko K. O.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: sh_kamila@mail.ru

ODES'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Odes'kyy natsional'nyy universytet imeni I. I. Mechnykova)
kerivnyk **Barvins'ka P. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: barwinskaja@ua.fm

PODIL'S'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Podil's'kyy derzhavnyy ahrano-tekhnichnyy universytet,
m. Kam'yanets'-Podil's'kyy)
kerivnyk **Kolosyuk I. A.**, kandydat filosofov'kykh nauk, dotsent
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

POLTAVS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Poltavs'kyy fakul'tet Natsional'noyi yurydychnoyi akademiyi Ukrainy
imeni Yaroslava Mudroho)
kerivnyk **Kutsepai S. V.**, doktor filosofov'kykh nauk, profesor
e-mail: svkutsepai@rambler.ru

SUMS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Sums'kyy derzhavnyy universytet)
kerivnyk **Dehtyar'ov S. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: starsergo@bigmir.net

TERNOPIL'S'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Ternopil's'kyy natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni Volodymyra Hnatyuka)
kerivnyk **Klish A. B.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

UZHGORODS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Uzhhorods'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Melehanych H. I.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: melgi@ukr.net

UMANS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Umans'kyy derzhavnyy pedahohichnyy universytet
imeni Pavla Tychyny)
kerivnyk **Kryvosheya I. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

KHARKIVS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Natsional'nyy tekhnichnyy universytet «Kharkivs'kyy
politekhnichnyy instytut»)
kerivnyk **Vladlenova I. V.**, doktor filosofov'kykh nauk, profesor
e-mail: vladlenova@email.ua

KHMELYNYS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Khmel'nyts'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Hotsulyak V. M.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: gotsylak@ukr.net

CHEKAS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Cherkas'kyy natsional'nyy universytet
imeni Bohdana Khmel'nyts'koho)
kerivnyk **Vasyl'chuk Ye. O.**, doktor politychnykh nauk, dotsent
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

CHERNIHIVS'KE PREDSTAVNYTSTVO

(Chernihivs'kyy derzhavnyy instytut ekonomiky i upravlinnya)
kerivnyk **Topol' O. V.**, doktor filosofov'kykh nauk, profesor
e-mail: topoloiga@ukr.net
koordinatorka **Horobets' S. M.**, molodshyy naukovyy spivrobitnyk
e-mail: olen-g@yandex.ru

PREDSTAVNYTSTVO

zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Azerbaydzhani

(Natsional'noyi Akademiyi Nauk Azerbaydzhanu, m. Baku)
kerivnyk **Makhmudov M. A.**, doktor filosofiyi
e-mail: matlabm@yandex.com
koordinatorka **Rahymly R.**, naukovyy spivrobitnyk
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

PREDSTAVNYTSTVA

zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Bilorusi

(Akademiya upravlinnya pry Prezydentovi Respubliki Bilorus',
m. Mins'k)
kerivnyk **Aleynykova S. M.**, kandydat sotsiolohichnykh nauk, dotsent
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Brest-s'kyy derzhavnyy universytet imeni O. S. Pushkina, m. Brest)
kerivnyk **Shostak H. V.**, kandydat pedahohichnykh nauk
e-mail: shostak1964@brest.by
(Homel's'kyy derzhavnyy universytet
imeni Frantsys'ka Skoryny, m. Homel')
kerivnyk **Mezha M. M.**, doktor istorichnykh nauk, profesor
e-mail: nmezga@gsu.by

PREDSTAVNYTSTVA

zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Pol'shchi

(Universytet imeni Adama Mitskevycha v Poznani)
kerivnyk **Dymchik R.**, doktor, vykladach,
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Instytut istoriyi Akademiyi imeni Yana Dluhosha v Chenstokhovi)
kerivnyk **Moravets N.**, doktor, vykladach
e-mail: mornor@wp.pl

Zaproshuyemo Vas vidvidaty nash sayt: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Dyv. takozh: Sayt Natsional'noyi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernads'koho:
www.nbuv.gov.ua/portal

Rozdil: Naukova periodyka Ukrainy: zhurnaly ta zbirnyky naukovykh prats'

Історична еволюція поштового зв'язку та соціокультурний розвиток людства значно розвинули змістовне поле їх взаємодії, а окремі види сполучення видозмінились. Реалії останніх десятиліть, вся сукупність глобальних проблем, які постали перед людством, вказує на досягнення певного порогу, який відкриває етап кардинальних змін в її загальносистемних характеристиках. Очевидно, що ці зміни повинні торкнутися суспільства в цілому, його виробничої, культурної і поштової сфери.

Отже, множинність і суперечливість тенденцій, присутніх в сучасності, спонтанний і біфуркаційний характер процесів соціально-економічного розвитку держави, не дозволяє з упевненістю і однозначністю визначити вектор майбутнього поштової сфери, перед галуззю відкриті найрізноманітніші перспективи – розвивати комутаційні процеси в суспільстві, шляхом більш ефективного і якісного задоволення потреб організацій і громадян послугами фінансових, торгових, виробничих і транспортних підприємств та службами побутового обслуговування.

Список використаних джерел

1. Бландел Р. Эффективные бизнес-коммуникации. Теория и практика в эпоху информации. – СПб.: Питер, 2000. – 381 с.
2. Він сказав: «ПОІХАЛИ!» до 40-річчя польоту Юрія Гагаріна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/vin_skazav_poyihalido_40-richchya_polotu_yuriya_gagarina.html.
3. Гойхман О. Я., Надеина Т. М. Основы речевой коммуникации: Учебник для вузов / Под ред. проф. О. Я. Гойхмана. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 272 с.
4. Дезен Н. А. Проблема жанра и традиции в письмах Мари де Севинье (о французском эпистолярном жанре XVII в.) // Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 1988. – №3. – С.69–75.
5. Древнейшие почты / Н. И. Влади́нец, Л. И. Ильичёв, И. Я. Левитас, П. Ф. и др., под общ. ред. Н. И. Владинца и В. А. Яковса. – М.: Радио и связь, 1988. – 320 с.
6. Енгельс Ф. Диалектика природы. – М.: ИЛ, 1964.
7. Илюшин А. С. Филателия. Megabook. Mega энциклопедия Кирилла и Мефодия. – М.: Компания «Кирилл и Мефодий».
8. Кисин Б. М. Страницы истории на почте и марках. – М., 1980. – 112 с.
9. Пам'ятник листонші в Закарпатті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourinform.org.ua/scho-podyvyty-pamyatnyk-lystonoshi-v-zakarpatti-2>.
10. Плутарх Херонейский. Сочинения. – М., 1983. – 703 с.
11. Ринкер Ф., Майер Г. Библийская энциклопедия Брокгауза. – М.: Российское Библийское Общество, 1999. – 1120 с.
12. Соколов А. В. Метатеория социальной коммуникации / Рос. нац. б-ка. – СПб.: Изд-во РНБ, 2001. – 352 с.
13. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2002. – 461 с.
14. Сорокин Ю. А., Тарасов Е. Ф., Шахнарович А. М. Теоретические и прикладные проблемы речевого общения. – М., 1979. – 327 с.
15. Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие. – СПб., 2000. – 377 с.
16. Шрейдер Ю. А. Логика знаковых систем. – М., 1974. – 64 с.
17. Якобсон П. М. Общение людей как социально-психологическая проблема // Избранные работы. – М.: Прогресс, 1985. – С.306–330.

References

1. Blandel R. Jeffektivnye biznes-kommunikacii. Teorija i praktika v jepohu informacii. – SSp.: Piter, 2000. – 381 s.
2. Vin skazav: «POI'HALY!» do 40-richchja pol'otu Jurija Gagarina [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/vin_skazav_poyihalido_40-richchya_polotu_yuriya_gagarina.html.
3. Gohjman O. Ja., Nadeina T. M. Osnovy rechevoj kommunikacii: Uchebnik dlja vuzov / Pod red. prof. O. Ja. Gohjmana. – M.: INFRA-M, 1997. – 272 s.

4. Dezen N. A. Problema zhanra i tradicii v pis'mah Mari de Sevin'e (o francuzskom jepistoljarnom zhanre XVII v.) // Vestnik MGU. Ser.9. Filologija. – 1988. – №3. – С.69–75.
5. Drevnejshie pochty / N. I. Vladinec, L. I. Il'ichjov, I. Ja. Levitas, P. F. i dr., pod obshh. red. N. I. Vladinca i V. A. Jakobsa. – M.: Radio i svjaz', 1988. – 320 s.
6. Engel's F. Dialektika pryrody. – M.: IPL, 1964.
7. Iljushin A. S. Filatelija. Megabook. Mega jenciklopedija Kirilla i Mefodija. – M.: Kompanija «Kirill i Mefodij».
8. Kisin B. M. Stranicy istorii na pochte i markah. – M., 1980. – 112 s.
9. Pam'jatnyk lystonoshi v Zakarpatti [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://tourinform.org.ua/scho-podyvyty-pamyatnyk-lystonoshi-v-zakarpatti-2>.
10. Plutarh Heronejskij. Sochinenija. – M., 1983. – 703 s.
11. Rineker F., Majer G. Biblejskaja jenciklopedija Brokgauza. – M.: Rossijskoe Biblejskoe Obshhestvo, 1999. – 1120 s.
12. Sokolov A. V. Metateorija social'noj kommunikacii / Ros. nac. b-ka. – SPb.: Izd-vo RNB, 2001. – 352 s.
13. Sokolov A. V. Obshhaja teorija social'noj kommunikacii. – SPb.: Izd-vo Mihajlova V. A., 2002. – 461 s.
14. Sorokin Ju. A., Tarasov E. F., Shahnarovich A. M. Teoreticheskie i prikladnye problemy rechevogo obshhenija. – M., 1979. – 327 s.
15. Habermas Ju. Moral'noe soznanie i kommunikativnoe dejstvie. – SPb., 2000. – 377 s.
16. Shrejder Ju. A. Logika znakovyh sistem. – M., 1974. – 64 s.
17. Jakobson P. M. Obshhenie ljudej kak social'no-psihologicheskaja problema // Izbrannye raboty. – M.: Progress, 1985. – С.306–330.

Govorovskiy A. V., Head VRPZDPS, Ukrainian State Enterprise of Posts «Ukrposhta» (Ukraine, Kyiv), Govorovskiy@ukr.net

Historical, social and cultural transformation postal services in Ukraine late XX – beginning of XXI century

An integral part of the article is to clarify the concept of «communication» as one of the inalienable needs of the person to whom communication is directed, and, above all, the postal business. The historical formation and development of the postal service is of definite cognitive interest from the point of view of the culturological development of mankind.

At the same time, the author regards the postal communication as an important communicative system for preserving the cultural values of mankind.

On the basis of a comprehensive analysis, the main stages of the formation of postal communication, from antiquity to the national importance of the postal service, are highlighted.

Keywords: communication, communications society, postal history postal affairs, the development of postal services.

* * *

УДК 477

Вашкевич В.М.,

доктор філософських наук, професор,
Національний педагогічний університет
(Україна, Київ), gileya.org.ua@gmail.com

Макачук С.С.,

кандидат історичних наук, доцент, Миколаївська
філія Київського національного університету
культури і мистецтв (Україна, Миколаїв)

Бобіна О.В.,

кандидат історичних наук, доцент, Національний
університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
(Україна, Миколаїв), oleg.bobina@nuos.edu.ua

«РЕАБИЛИТОВАНИ ІСТОРІЮ» ЯК ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИЙ ПРОЕКТ: ІСТОРІЯ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

В статті доводиться, що існуючі документи дають можливість проаналізувати основні напрямки, методи, види масових політичних репресій, і зробити висновок, що даний політичний режим був певним чином унікальний щодо використання політичних репресій як інструмента соціальної інженерії. Опублікований масив документів, дає можливість для їх використання в майбутніх дослідженнях не лише історичного характеру, але й соціологічного, філософського статистичного узагальнення та аналізу.

Ключові слова: масових політичних репресій, політичний режим, інструмента соціальної інженерії.

2017 рік – це рік не лише річниці «великої революції», а і рік «Великого терору». Можна по-різному ставитись до причинно-наслідкових зв'язків цих історичних явищ, але, без сумніву, актуальним є досвід, накопичений у ході реабілітаційного процесу, що почався в колишньому СРСР з ряду документів прийнятих в 1987 р. Так у постанові Політбюро ЦК КПРС від 28.09.1987 р. було заявлено про створення комісії для вивчення документів щодо політичних репресій в 30–40-ві і на початку 50-х років ХХ ст. Вперше після ХХ (1956) і ХХІІ (1962) з'їздів КПРС, М. С. Горбачов як керівник комуністичної партії, знову заявив про політичні репресії як масовий злочин на ґрунті зловживання владою. Перші документи, що відновили процес реабілітації, були прийняті ще в СРСР. Це: 1) Постанова Політбюро ЦК КПРС від 11.07.1988 «Про додаткові заходи по завершенню роботи, пов'язаної з реабілітацією необґрунтовано репресованих в 30–40-і роки і на початку 50-х років»; 2) Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про додаткові заходи по відновленню справедливості щодо жертв політичних репресій, які мали місце в період 30–40-х і на початку 50-х років» (січень 1989 р.). Відповідно до цих рішень почалась робота в відповідних правоохоронних органах: КДБ і прокуратурі. В Україні правову основу для розгортання активного процесу реабілітації заклав Закон УРСР від 17.04.1991 «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні». Особливістю українського закону стало те, що в ньому визначені нові хронологічні межі існування політичних репресій. За цим законом реабілітації підлягали особи, які були арештовані за політичними обвинуваченнями після 1917 р. і до моменту набуття чинності даного закону. Після прийняття закону з'явилась ідея підготовки і видання серії книг під назвою «Реабілітовані історією». 06.04.1992 р. Верховна Рада України прийняла Постанову №2256–ХІІ «Про підготовку багатотомного науково-документального видання про жертви репресій на Україні», а Президія ВР України доручила Кабінету Міністрів визначити конкретні заходи, необхідні для реалізації рішення. 11.09.1992 р. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову №530 «Про підготовку і випуск книг «Реабілітовані історією». Цією Постановою затверджувався склад Головної редакційної колегії науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією» та створювались редколегії обласних книг «Реабілітовані історією». Склад обласних редколегій затверджувався на рівні областей. Таким чином в кожній області і АР Крим мали б бути видані свої книги. Постановою, також, засновувався спеціалізований журнал «З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ». На основі цих рішень в кожній області створювались робочі групи, що мали безпосередньо працювати в обласних архівах СБУ, де зберігались справи осіб, репресованих каральними органами СРСР. З 1993 р. такі групи почали працювати в архівах. Опрацювання справ передбачало заповнення відповідних стандартизованих карток, що містили перелік питань. Станом на 2011 р. складені картки на 700 тисяч громадян у всіх областях України і АР Крим.

На базі зібраної інформації з 1996–1997 рр. почали публікуватись бюлетені з стандартизованими біографічними даними громадян, які зазнали політичних

репресій. З початку 2000 р. створений і почав наповнюватись Національний банк жертв політичних репресій. З цього ж часу почали виходити окремі книги обласних томів серії «Реабілітовані історією». На 2011 р. було видано 70 книг по всій Україні і АР Крим. Таким чином з 1993 р. по 2000 р. українські історики, разом з архівними підрозділами обласних управлінь СБУ та Галузевим державним архівом СБУ опрацювали справи, що зберігались в обласних архівах колишнього СБУ. Саме ці друковані матеріали, журнал «З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ», проєкт «Реабілітовані історією», являють собою і певний джерелознавчий проєкт. Для прикладу наведемо досвід роботи групи фахівців в Миколаївській області. Перший склад групи нараховував сім чоловік: В. М. Вашкевич, В. І. Гамза, С. С. Макачук, І. В. Молодих, В. Г. Мірошніченко, Н. В. Вашкевич, Н. М. Касілова. Біля витоків створення Миколаївської редакційно-видавничої групи та її багаторічним керівником став В. М. Вашкевич. Саме в 1990-х на початку 2000-х рр. був закладений міцний науково-методичний та організаційний фундамент дослідження репресій на Миколаївщині.

До складу групи входили троє кандидатів наук, п'ятеро працювали в ВНЗ м. Миколаєва. Склад групи протягом 90-х років змінювався в силу різних причин. Група заповнювала картки на репресованих громадян відповідно до кожної архівної справи, фіксувала «цікаві» справи. Національний університет кораблебудування виділив окремі кімнати, де зберігались, а згодом опрацьовувались відібрані матеріали. Після заповнення картки справи передавались у фонд відкритого зберігання. З 2000 р. завданням групи стало аналітичне опрацювання зібраних матеріалів, підготовка досліджень, підбір документів і матеріалів для книг обласної серії.

Перші друковані матеріали з'явилися 1996 р. Перший «Бюлетень (відомості про громадян, що зазнали політичних репресій)» був обсягом три друкованих аркушів. Вісімнадцятий випуск в 2004 р., нараховував одинадцять друкованих аркушів. В 1996 р. побачили світ три бюлетені. Бюлетень складався з двох частин – документальної і списку громадян, що зазнали політичних репресій. Уже в перших випусках подані документи, пов'язані з діяльністю колишніх працівників УНКВС по Миколаївській області: 1) Протокол допиту колишнього співробітника Миколаївського обласного управління НКВС Федоровського А. Ю. (14.12.1955), 2) Протокол огляду архівно-слідчої справи колишніх співробітників УНКВС Миколаївської області (07.02.1956), 3) Витяг з протоколу допиту колишнього начальника УНКВС по Миколаївській області Фішера І. Б. (05.07.1956). Документи, що публікувались, були двох видів. Перший – документи центральних органів влади, що висвітлюють ті чи інші аспекти репресивної політики. Вони були опубліковані раніше в пресі, спеціалізованих виданнях, збірниках документів і т. ін. Вони складають тло для документів, які були виявлені в чисельних справах. Так в випуску №7 (1999) подана Інструкція ЦВК СРСР та Ради Народних Комісарів СРСР про розкуркулення та конфіскацію майна селянських господарств, виселення та розселення сімей розкуркулених (04.02.1930). А наступними вже йдуть такі документи як «Заява селянина с. Великої Коренихи

А. А. Захарова до Варварівського райвиконкому про незаконність його арешту і розкуркулення» (випуск №7, С. 3–7), «Список селян Веснянівської сільської ради, які були розкуркулені і виселені за межі України (42 чол.)» (випуск №8, С. 4). випуски №№8–12, 14 присвячені районам Миколаївської області. В них подані списки репресованих громадян за місцем їхнього проживання в момент арешту. В випуску №10 (1990) автори-укладачі крім вищезазначених документів подають документи з Держархіву Миколаївської області (ДАМО), Центрального державного архіву вищих органів влади (ЦДАВО), Центрального державного архіву громадянських об'єднань (ЦДАГО). Таким чином, автори розширили коло пошуку документів, формуючи нову джерельну базу. Перші підсумки роботи групи підводяться в 2000 р. На цей час було опрацьовано близько чотирнадцяти тисяч слідчих справ в Архіві СБУ по Миколаївській області і близько двох з половиною тисяч справ в Державному архіві Миколаївської області. В 2000 р. був виданий спецвипуск «Реабілітовані історією. Масові репресії на Миколаївщині 1920–50-х роки: історичні дослідження, матеріали архівів, фотодокументи, спогади», в якому було вміщено 67 документів, 68 фотокопій документів з кримінальних справ громадян, які зазнали політичних репресій, 5 спогадів, 11 статей і нарисів. Цей збірник накреслив структуру майбутніх книг серії, став свідченням вагомого досвіду набутого групою під керівництвом В. М. Вашкевича.

Черговим кроком у розширенні джерельної бази стали документи, вміщені у випусках №№15–17 (2003–2004). Ці документи відображали події 20-х років ХХ ст.: 1) масові повстання українських селян проти комуністів/більшовиків; 2) голод 20-х рр. на Півдні України; 3) «перша колективізація», початку 20-х рр.; 4) «боротьба» за виконання продрозкладки і продподатку; 5) партійні «чистки» і т. ін. В 2004 р. з'являється останній бюлетень аналітичного характеру з підзаголовком – «Історичні дослідження, матеріали архівів, спогади». В цьому випуску побачили світ – 71 документ з місцевих архівів та п'ять нарисів та спогадів.

З 2005 р. починається новий етап в дослідженнях масових репресій на Півдні України, зокрема на Миколаївщині. Цього року вийшов обласний том праці «Реабілітовані історією. Миколаївська область. Книга 1». Книга, виходячи із досвіду, вже мала чітку структуру, яка зберігається протягом десяти років: 1) вступний розділ/стаття; 2) документи; 3) аналітичні статті, історичні нариси; 4) спогади і щоденники; 5) фотодокументи; 6) відомості про громадян, що зазнали політичних репресій. Таким чином книга перша (2005) складалась із таких частин: «Розділ І. Масові репресії на Миколаївщині у 20–30-ті роки ХХ століття», документи – 165 одиниць, спогади – 2, нариси – 6. Книга друга (2006) містила: «Розділ І. Репресивна політика тоталітарного режиму на Миколаївщині в 40-х – першій половині 50-х рр. Статистичні відомості про репресованих та заарештованих у Миколаївській області у 1946–1953 рр.», документи – 27 одиниць, спогади – 3. Книга третя (2007) містила: «Розділ І. Репресивна політика проти жителів Миколаївської області в 50-х – 80-х рр. ХХ століття», документи – 41 одиниць, спогади – 4. Книга четверта (2008)

містила: «Розділ І. Актуальні проблеми дослідження політичних репресій на Миколаївщині в 20–30-х роках ХХ століття», статей – 12, документи – 103 одиниці, спогади – 3, щоденники – 4. Книга п'ята (2010) містила: «Розділ І. Репресії на території Миколаївської області», статей – 11, документи – 55 од., спогади – 1. Книга шоста (2013) містила: «Розділ І. Політичні репресії на Миколаївщині у 1920–1950-х рр.», статей – 13, документи – 29 одиниць, спогади – 2.

Загалом в 6 книгах було опубліковано 420 документів різного виду і з різних архівів, спогадів – 15, щоденникових записів – 4, нарисів – 6, статей – 36. Без сумніву цей матеріал ще раз підтверджує той факт, що репресії, (різної інтенсивності, направлені на різні групи населення, є невід'ємною рисою і характеристикою політичного режиму, що встановився на території колишньої Російської імперії – СРСР з 1917 по 1991 р. Цей режим встановився в Україні 1921 р. Існуючі документи дають можливість проаналізувати основні напрямки, методи, види масових політичних репресій, і зробити висновок, що даний політичний режим був певним чином унікальний щодо використання політичних репресій як інструмента соціальної інженерії. Опублікований масив документів, дає можливість для їх використання в майбутніх дослідженнях не лише історичного характеру, але й соціологічного, філософського статистичного узагальнення та аналізу.

На даний час робота Миколаївської редакції науково-документального видання «Реабілітовані історією» продовжується (тепер вже як складового підрозділу Обласного центру пошукових досліджень та редакційно-видавничої діяльності). Готується до видання 7 книга «Реабілітовані історією», археографічне опрацювання майже 500 архівних документів, підготовлені до друку та на стадії написання понад 20 значних за обсягом наукових статей, нарисів, спогадів. Зміст книги формується ще й з врахуванням тієї обставини, що 2017-й рік – це рік 80-річчя з дня створення Миколаївської області та 25 річниці науково-документального проекту «Реабілітовані історією».

Список використаних джерел

1. Постанова Політбюро ЦК КПРС від 11.07.1988 «Про додаткові заходи по завершенню роботи, пов'язаної з реабілітацією необґрунтовано репресованих в 30–40-і роки і на початку 50-х років»
2. Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про додаткові заходи по відновленню справедливості щодо жертв політичних репресій, які мали місце в період 30–40-х і на початку 50-х років» (січень 1989 р.).
3. Закон УРСР від 17.04.1991 «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні».
4. Верховна Рада України прийняла Постанову №2256-ХІІ «Про підготовку багатотомного науково-документального видання про жертви репресій на Україні». 06.04.1992 р.
5. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову №530 «Про підготовку і випуск книг «Реабілітовані історією».

References

1. Postanova Politbyuro TsK KPRS vid 11.07.1988 «Pro dodatkovy zakhody po zavershennyyu roboty, pov'yazanoi z reabilitatsiyeu neobgruntovano represovanykh v 30–40-i roky i na pochatku 50-kh rokov»
2. Ukaz Prezydiyi Verkhovnoyi Rady SRSR «Pro dodatkovy zakhody po vidnovlennyyu spravedlyvosti shchodo zhertv politychnykh represiy, yaki maly mistse v period 30–40-kh i na pochatku 50-kh rokov» (sichen' 1989 r.).

3. Закон URSR від 17.04.1991 «Pro rehabilitatsiyu zhertv politychnykh represiy na Ukraini».

4. Verkhovna Rada Ukrainy pryynyala Postanovu №2256-KhII «Pro pidhotovku bahatotomnoho naukovо-dokumental'noho vydannya pro zhertvy represiy na Ukraini». 06.04.1992 r.

5. Kabinet Ministriv Ukrainy pryynyav Postanovu №530 «Pro pidhotovku i vypusk knyh «Reabilitovani istoriyeyu».

Vashkevych V. M., Ph.D., Professor, National Pedagogical University (Kyiv, Ukraine), gileya.org.ua@gmail.com

Makarchuk S. S., Ph.D., Associate Professor, Nikolaev branch of Kiev National University of Culture and Arts (Ukraine, Nikolaev)

Bobina O. V., Ph.D., Associate Professor, National University of Shipbuilding Admiral Makarov (Ukraine, Nikolaev), oleg.bobina@nuos.edu.ua

«Rehabilitated by History» as the source–project: history, experience, perspectives

The article proved that the existing documents make it possible to analyze the main trends, methods, types of mass political repressions and conclude that this political regime was unique in some way on the use of political repression as a tool of social engineering. Posted array of documents allows for their use in future studies not only historical character, but also sociological, philosophical generalizations and statistical analysis.

Keywords: mass political repression, political regime, a tool of social engineering.

* * *

УДК 94(477)

Мандрик–Мельничук М. В.,
доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри
соціальної медицини та організації охорони здоров'я,
Буковинський державний медичний університет
(Україна, Чернівці), mandricescu@yahoo.com

ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ БУКОВИНСЬКОГО ВІДГАЛУЖЕННЯ РОДОВОДУ ГУЗАРІВ

На основі аналізу архівних документів здійснено історичну реконструкцію буковинського відгалуження родини Гузарів. Показано, що родина Гузарів належала до найбільш впливових і шанованих на Буковині в останнє десятиліття австро-угорського панування та в роки румунської окупації краю. Проаналізовано роль Гузарів в активізації тогочасного суспільно-політичного життя Буковини. Доведено, що історія життя однієї з найвідоміших родин Буковини, яка безпосереднім чином мала стосунок до розвитку націоналістичного руху на теренах краю, була прикладом меценатства, вишуканості, освіченості, містить багато неточностей і свідомих фальсифікацій. Можна припустити, що причина цього криється у самій налаштованості Гузарів проти окупаційної – чи то румунської, чи то радянської – влади. Кожна з них вбачали в цій патріотичній родині своїх небезпечних ворогів. Однак це не може применшувати ту роль і місце, яке з гідністю посідали представники родини Гузарів у 1920–1944 рр. в історії національно-визвольного руху на Буковині.

Ключові слова: націоналізм, меценатство, окупація, асиміляція, родовід, історична постать, реконструкція.

Громадсько-політична, культурно-мистецька, духовна палітра Північної Буковини першої половини ХХ ст. досить розмаїта і представлена значною кількістю славних родин, які дали світу перекладачів, військовиків, письменників, церковних ієрархів, правників, публіцистів тощо. Родина Гузарів належала до найбільш впливових і шанованих на Буковині в останнє десятиліття австро-угорського панування та в роки румунської окупації краю. Незважаючи на галицьке походження, Ольга і Володимир Гузарі не лише гармонійно інтегрувалися в громадське та культурне життя Буковини, але й відіграли ключову роль в активізації тогочасного суспільно-політичного життя. Освіченість, ерудованість, високий рівень культури, тверді переконання сприяли тому, що і четверо дітей Ольги і Володимира стали також непересічними особистостями. Життєпис Гузарів викликає значне

зацікавлення ще й через родинні зв'язки з постаттю Блаженнішого кардинала Любомира Гузара (він доводиться внучатим племінником Володимиру і Ользі). Якщо ж про Ольгу згадувалося в деяких публікаціях, то про її дітей, генеалогію Гузарів майже нічого невідомо. Спробуємо відтворити їхній родовід та простежити зв'язки між буковинським відгалуженням й іншими гілками родового дерева.

Родовід Гузарів ведеться від Дмитра Гузара, який мав чотирьох дітей – Володимира, Євгена, Лева та Ольгу. Безпосередньо від одного з синів Дмитра – Євгена Гузара – веде свій початок родина Володимира та Ольги Гузарів, їхні нащадки – діти Дмитро, Ростислав, Дарина та Любомир. Що ж стосується лінії родоvodu Блаженнішого Любомира Гузара, то вона тягнеться від іншого сина Дмитра Гузара – Лева – мав двох дітей – Олександра та Ярослава. Саме від шлюбу Ярослава і Ростислави народилися Любомир та Марта. Отже, кардинал Гузар є внучатим племінником Ольги та Володимира Гузарів із Чернівців.

У родині Гузарів переплелися ще кілька знаменитих родів – Чайковських, Ставничих, Петриків і Восвідок. Андрій Чайковський – український письменник–прозаїк, громадський діяч, доктор права, вів адвокатську практику, був одним з організаторів Український Січових Стрільців. Народився 15 травня 1857 р. у Самборі. Походив із родини державного службовця. Рано осиротів, тому його виховувала бабуся. Закінчив тамтешню гімназію, згодом філософський та правничий факультети Львівського університету. У роки навчання увійшов до товариства «Студентська Громада». Служив у лавах австрійської армії. Працював у системі судочинства, а згодом був практикуючим адвокатом у Бережанах. Серед його знайомих були Осип Маковей та Іван Франко. Під час російської окупації у період Першої світової війни потрапив до «Бригідок». Писав прозові твори на історичну тематику «Сагайдачний», «Із судової зали», «Образ гонору», «Хто винен?» [13].

У шлюбі Андрія Чайковського та Наталі Гладилевич (26.08.1861 р. – 17.11.1938 р.) народилося семеро дітей. Одна з доньок – Марія Чайковська (нар. 19.09.1892 р. – ?) вийшла заміж за Романа Ставничого (нар. 1889 р.). Марія народилася 19 вересня 1889 р. у м. Бережани на Тернопільщині. Стала відомою письменницею, редагувала часописи «Жіноча доля», «Світ молоді», «Жіноча воля». Дружила з колишньою сенаторкою від УНДО Оленою Кисілевською, з якою спільно редагувала журнал «Жіноча доля».

У Марії та Романа Ставничих народилося двоє дітей – Андрій Ставничий (23.06.1919 р. – 28.06.2013 р.) та Микола Ставничий (народ. 1927 р., м. Коломия). Микола одружився з Іреною–Ростиславою Петрик, яка приходилася внучкою Любі–Ірині Гузар – рідній сестрі Володимира Гузаря. Люба–Ірина вийшла заміж за Ярослава Восвідку (5.03.1882 р. – 30.03.1920 р.). Ярослав походив із с. Петранка на Рожнятинщині, нині Івано–Франківська область. Був військовиком Української галицької армії. У 1910 р. закінчив Празький університет. Мав адвокатську практику у м. Чорткові на Тернопільці. Ярослав брав активну участь у діяльності товариств «Сокіл» і «Січ». У часи Першої світової війни служив в австрійській армії у званні старшини. Восени 1918 р. сформував і очолив гарматний полк у складі

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Гулима О. П. Українсько–кримськотатарські взаємини від доби Хмельниччини до припинення існування Кримського ханства	7
Дзюбленко І. М., Токарева О. В. Соціально–економічна діяльність земств України: історіографія	12
Богатчук С. С. Економічний розвиток українських земель та поширення залізничної мережі в 60–70-х рр. XIX ст.	15
Сініцький А. Ц. Ліберально–демократична традиція і українська національна ідея (XIX – перша половина XX ст.)	19
Варгатюк С. Українсько–російські відносини в час відновлення законів УНР після повалення гетьманату П. Скоропадського (листопад 1918 – січень 1919 рр.)	23
Вітенко З. Р. Робітничі зарубіжні делегації в УСРР в 20-х рр. XX ст.	25
Гучко О. І. Деякі аспекти розвитку системи охорони здоров'я у Північній Буковині (20–30-ті роки XX ст.)	28
Джура М. З. Ян Токаржевський–Карашевич – лицар християнських орденів	32
Бедик Я. П. Створення судової трійки при Колегії ДПУ та її повноваження у 1932–1933 роках	40
Жолоб М. П. Справа «Польської організації військової» та репресії проти поляків України упродовж 1930-х років	43
Ільчишин С. О. Особливості проведення Шкільної акції 1933 року	46
Яворський А. А. Допомога діяльність українських професійних організацій науково–технічної інтелігенції у Чехословаччині в 20–30-х рр. XX ст.	49
Турмис Н. В. Віденська україністика міжвоєнного періоду	53
Троханяк О. С. Важкі часи в долі українців під час операції «Вісла»	57
Шульга В. П. Евристичний потенціал методу періодизації в історично–біографічних студіях (на прикладі дослідження діяльності професора М. А. Кравченка)	60
Гавриш І. В. Релігійно–політичні процеси на теренах Станиславівської єпархії УГКЦ напередодні та під час проведення Львівського собору	63
Лук'яненко О. В. «Карикатурні війни» в освітянській пресі УРСР доби «відлиги» (1953–1964 роки) (Ч.5)	67
Савчук А. А. Селянська реформа 1861 р. в радянській історіографії 1950-х – 1960-х років	69
Шолота Х. В. Боротьба українських жіночих організацій Канади за права людини та незалежність України (50–80-ті рр. XX ст.)	72
Левчук К. І. Зміни в політико–правовому статусі об'єднань громадян в умовах трансформацій українського суспільства (1985–1991 рр.)	78
Говоровський А. В. Історичні, суспільні та культурологічні трансформації поштового зв'язку в Україні наприкінці XX – початку XXI століть	82
Вашкевич В. М., Макачук С. С., Бобіна О. В. «Реабілітовані історією» як джерелознавчий проект: історія, досвід, перспективи.	86
Мандрик–Мельничук М. В. Історична реконструкція буковинського відгалуження родовету Гузарів	89
Нечепуренко А. О. Деякі питання проходження військової служби на сучасному етапі розбудови ЗС України: історико–правовий аналіз	93
Братусь І. В. Історико–культурні аспекти висвітлення постаті Тараса Шевченка.	95
Іващенко М. М. Аналіз джерельної бази відносно професійно–кадрового забезпечення молодіжної преси в Україні	97
Кругляк М. Е. Туризм у постюгославських державах. Хорватія: приклад для України	101
Исмаилов А. Внешние связи в сфере подготовки нефтяных кадров в высших учебных заведениях Азербайджанской Республики в начале XXI века (Зовнішні зв'язки в сфері підготовки нафтових кадрів у вищих навчальних закладах Азербайджанської Республіки на початку XXI століття)	105
Мамедова Г. Деятельность политических партий и организаций в Азербайджане после Апрельской оккупации 1920 года (Діяльність політичних партій і організацій в Азербайджані після Квітневої окупації 1920 року)	108
Pashayev E. N. Changing energy policies of the USA and role of the solar power (Мінлива енергетична політика США і роль сонячної енергії)	114
Умудлу И. Б. Об истории генеалогической традиции азербайджанцев (Про історію генеалогічної традиції азербайджанців)	116
Ховрич С. М. Стажування студентів – важлива складова навчально–виховного процесу вищів Російської імперії на початку XX ст.	119
Кульчицька О. В. Непостійне членство України в Раді Безпеки ООН: минуле та сучасне	122

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Співак В. В. Вплив спадщини Сенеки на філософську складову української проповіді XVII ст.	126
Климків С. М. Вплив містицизму Йоахима Флорського на духовне і соціальне життя людей XIII ст.	129
Гончаренко Д. І. Соціально–економічне вчення східнохристиянських богословів Середньовіччя.	133
Городницький А. В. Потреба реактуалізації Модерного проекту «суспільний договір» у практичній філософії XXI століття	138
Дроботенко М. О. Функціональний потенціал сучасних філософських співтовариств	142
Загудасва О. А. Формальні моделі діалогу–переконання та їх використання у моделюванні юридичної аргументації	145
Ільїна Г. В. Візуальний поворот в ситуації нової епістемологічної реальності	149

Ішук Н. В. Теологічний статус богослов'я спілкування	152
Кириченко М. С. Нав'язливі стратегії гуманізуючого знання і влади: оступачення, доместифікація, бестиалізація, пасовиський гуманізм, фюрер–dasein–гуманізм, дегуманізація, антигуманізм, новий військовий гуманізм, анонімний егоїзм–гуманізм	156
Олексенко Р. І. Становлення та розвиток «hoto eonotismus» в умовах глобалізації та інформаційної революції	159
Погасій Л. П. Соціокультурна зумовленість мови	163
Савченко А. Г. Прагматичний аспект кліпового мислення (Прагматичний аспект кліпового мислення)	166
Сілютіна І. М. Інформаційна діяльність в мережевому суспільстві	170
Слівінська А. Ф. Еволюція гостинності в суспільстві споживання: від класичного до креативного консьюмеризму	173
Тарасюк Л. С. Зовнішня та внутрішня свобода цілісної особистості	178
Царенко А. В. Літургійний синтез мистецтв у візантійській релігійній культурі	181
Ярема Н. С. Формування поняття стратифікації суспільства в українській філософській думці	186
Голик М. М., Томюк І. М. Історико–філософські погляди на етичні константи військовослужбовців	191
Логвиненко В. І. Рольові моделі жіночої ідентифікації як спосіб особистісної самореалізації	195
Меґега Г. Б. Ціннісна орієнтація на охорону та відновлення фізичного і духовного здоров'я особистості та суспільства як важлива передумова збереження національної безпеки України	198
Щетинін О. В. Державна політика Російської імперії щодо релігійних організацій на українських землях наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	203
Юшкевич Ю. С. Трансформація аксіосфери української освіти в контексті євроінтеграційних процесів	207
Лукашенко М. В. Освіта в контексті кризи соціальності інформаційного суспільства	210
Верьовкін В. В. Філософія освіти як інноваційний напрям новітніх філософських та педагогічних досліджень	214
Ефендієва К. Р. Філософское осмысление взаимоотношений в сфере здравоохранения (Філософське осмислення взаємин у сфері охорони здоров'я)	219
Расулова Е. Историческая память и типы культуры: в поисках взаимодействия (Історична пам'ять і типи культури: в пошуках взаємодії)	222

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Бакрадзе Л. М. Децентралізація в Україні в умовах сучасних викликів	226
Березинський В. П. Демаркація понять «правова субсидіарність» та «політична субсидіарність» у контексті децентралізації влади в Україні	230
Васильчук Є. О. Політико–правові чинники виникнення незаконних воєнізованих і збройних формувань в Україні	233
Щедрова Г. П. Інституціональна дисфункція політичної еліти в Україні	238
Гоцуляк В. М. Вплив масонства на формування національно–державних поглядів С. Петлюри	242
Даниленко С. І., Соботюк М. І. «Мультимедійна платформа іномовлення України» як інструмент протидії інформаційним зовнішнім впливам	245
Карпенко С. В. Система внутрішнього керівництва в козацькій Україні	248
Картунов О. В. Процеси національного і державного будівництва та руйнування: аналіз, синтез, гіпотези	252
Клячин А. К. Зміна політичної конфігурації місцевих рад як результат втілення нової виборчої системи (на прикладі Дніпропетровської міської ради)	257
Войчук А. Ю. Виникнення та розвиток інституту президентства	261
Мордовець М. В. Криза політичної участі: аналіз результатів парламентських виборів в Україні в 2012 р. та 2014 р.	264
Ніколайчук К. А. Роль та місце жіночих громадських організацій у політичному процесі	268
Іванченко К. О. Мережевий підхід у політичних дослідженнях: становлення та напрями розвитку	272
Бондаренко О. І., Малигін О. В. Аналіз поширення євроскептичних поглядів серед громадян ЄС	275
Вонсович О. С. Римська декларація Європейського Союзу 2017 року: концептуальні засади подальшого розвитку	279
Кравченко В. Ю. Особливості політичного насильства в недієздатних державах	283
Мамедали Ф. Еволюція геополітики і трансформація восприяття категорії пространства в геополітике (Еволюція геополітики і трансформація сприйняття категорії простору в геополітиці)	286
Хонін В. М. Матриця ранжування міжнародних техногенних відносин. Вступ	290
Сеїдов М. Права і повноваження адміністративних органів Азербайджанських держав в XV столітті (Права і повноваження адміністративних органів Азербайджанських держав в XV столітті)	295
Доля І. Н. Роль регіональних політичних еліт Северного Кавказа в современной России (Роль регіональних політичних еліт Північного Кавказу в сучасній Росії)	300

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Зашкільняк Л. О. Рецензія на монографію: Куцька О.М. Пропагандистське забезпечення вступу та перебування Червоної армії на території країн Європи (1944–1945 роки): Монографія / О.М. Куцька. – Львів: НАСВ, 2017. – 399 с.	304
---	-----

CONTENT

HISTORICAL SCIENCES

Hulyma O. P. Crimean Tatar–Ukrainian relations from the period of the Khmelnytsky Uprising to the demise of the Crimean Khanate.	7
Dzyublenko I. M., Tokareva O. V. Socio–economic activity of local boards of Ukraine: historiography.	12
Bohatchuk S. S. Economic development of Ukrainian lands and spread of the railway network in the 60–70–ies XIX century.	15
Sinitskiy A. Ts. Liberal–democracy tradition and Ukrainian national idea (XIX – first half of the XX century).	19
Vargatyuk S. Russian–Ukrainian relations in the restoration of UPR laws after the overthrow of P. Skoropadsky's hetmanate (November 1918 – January 1919).	23
Vitenko Z. R. Foreign delegations in the USSR in the 20–ies of XX century.	25
Guchko O. I. Some aspects of the development of the healthcare system in Northern Bukovyna (in the 20–30–ies of the XX century).	28
Dzhura M. Z. Yan Tokarzhevsky–Karashevych as a knight of Christian orders.	32
Bedyk Ya. P. Create the Court Troika at the SPA Collegium and its powers in 1932–1933.	40
Zholob M. P. The case of the «Polish Military Organization» and the repression of the Poles of Ukraine during the 1930s.	43
Ilchyshyn S. O. Features of the School campaign 1933.	46
Yavorskyi A. A. Aid activities of the Ukrainian professional organizations, scientific and technical clerisy in Czechoslovakia in the 1920–30s.	49
Turmys N. V. Ukrainian studies of the interwar period in Vienna.	53
Trohanyak A. S. Hard times in the life of Ukrainian during operation «Vistula».	57
Shulha V. P. The heuristic potential of the periodization method in historical and biographical studies (on the example of research of Professor M. Kravchenko's activities).	60
Gavrysh I. V. Religious and political processes on the territories of the Stanislaviv diocese of the Ukrainian Greek Catholic Church before and during carrying out of Lviv union.	63
Lukyanenko O. V. «Caricature wars» in the educational media of the Ukrainian SSR of the «thaw» period (1953–1964) (P.5).	67
Savchuk A. A. Emancipation reform 1861 in the historiography of USSR in 1950–1960.	69
Sholota Kh. V. The Struggle of Ukrainian Women's Organizations of Canada for Human Rights and Independence of Ukraine (50–80s of 20 th century).	72
Levchuk K. I. The changes in political and legal status of associations of citizens in terms of transformation of Ukrainian society (1985–1991).	78
Govorovskiy A. V. Historical, social and cultural transformation postal services in Ukraine late XX – beginning of XXI century.	82
Vashkevych V. M., Makarchuk S. S., Bobina O. V. «Rehabilitated by History» as the source–project: history, experience, perspectives.	86
Mandryk–Melnychuk M. V. The historical reconstruction of the Bucovina branch of Huzar's pedigree.	89
Nechepurenko A. O. Some issues of military service at the present stage of development of the Armed Forces of Ukraine: historical and legal analysis.	93
Bratus I. V. Historical and cultural aspects of the coverage Taras Shevchenko.	95
Ivashchenko M. M. Analysis of sources on staffing of youth press in Ukraine.	97
Krugliak M. E. Tourism in the post–Yugoslav states. Croatia: an example for Ukraine.	101
Ismailov A. External relations in the sphere of preparation of oil staff in the higher educational institutions of the Azerbaijan Republic at the beginning of the XXI century.	105
Mamedova G. Activities of political parties and organizations in Azerbaijan after the April occupation of 1920.	108
Pashayev E. N. Changing energy policies of the USA and role of the solar power.	114
Umudlu I. B. About the history of genealogic tradition Azerbaijanis.	116
Khovrych S. M. Training students – an important part of the educational and training process universities Empire in the early XX century.	119
Kulchitska O. V. Non–permanent membership of Ukraine in UN Security Council: past and present.	122

PHILOSOPHICAL SCIENCES

Spivak V. V. The influence of Seneca's heritage on the philosophical component to Ukrainian sermons XVII century.	126
Klymkiv S. M. Italian religious mysticism of Joachim of Fiore and its influence in XIII century.	129
Goncharenko D. I. Socio–economics teaching of eastern–Christian theologians of the Middle Age.	133
Horodnytskyi A. V. The need for reactualization of the Modernity project of «social contract» in the practical philosophy of the XXI century.	138
Drobotenko M. O. The functional potential of modern philosophical communities.	142
Zahudaieva O. A. Formal models of persuasion dialogue and their use at modelling of legal argument.	145
Ilina H. V. Visual turn in the situation of new epistemological reality.	149
Ishchuk N. V. Theological status of theology of communication.	152
Kyrychenko M. S. Obsessive strategies of humanizing knowledge and power: fooling, domestication, bestyization, pastoral humanism, fuhrer–dasein–humanism, dehumanization, antihumanism, new military humanism, anonymous egoism–humanism.	156
Oleksenko R. I. Formation and development of «homo economicus» in the context of globalization and information revolution.	159

Pohasii L. P. Social and cultural dependence of language	163
Savchenkov O. G. Pragmatic aspect of clip thinking	166
Siliutina I. M. Information activity in network society	170
Slivinska A. F. Evolution of hospitality in a consumer society: from classic to creative consumerism	173
Tarasyuk L. S. External and internal freedom of integral personality	178
Tsarenok A. V. Liturgical synthesis of arts in byzantine religious culture	181
Yarema N. S. Formation of the concept of social stratification in Ukrainian philosophical thought	186
Golik M. M., Tomyuk I. M. Historical and philosophical views on the ethical constants of servicemen	191
Logvynenko V. I. Role models of female identification as a means of personal fulfillment	195
Megega G. B. Value orientation on protection and renewal of physical and spiritual health of individuals and society as a major prerequisite for the preservation of national security of Ukraine	198
Shchetinin O. V. Russian empire state policy on religious organizations in Ukrainian lands in late XVIII – first half of XIX centuries	203
Yushkevich Y. S. Transformation of the axiosphere of Ukrainian education in the context of European integration processes	207
Lukashenko M. V. Education in the context of the crisis of sociality in information society	210
Veryovkin V. V. Philosophy of education as an innovative direction of the latest philosophical and pedagogical research	214
Etendiyeva K. R. Philosophical interpretation of relationships in the field of health	219
Rasulova E. Historical memory and types of culture: in search of interaction	222

POLITICAL SCIENCES

Bakradze L. M. Decentralization in Ukraine in the conditions of modern challenges	226
Berezinskiy V. P. The demarcation of the concepts of «legal subsidiarity» and «political subsidiarity» in the context of the decentralization of power in Ukraine	230
Vasylchuk E. O. Political and legal factors of illegal paramilitary and military units in Ukraine	233
Shchedrova G. P. Institutional dysfunction of political elite in Ukraine	238
Gotsuliak V. M. The influence of Freemasonry on the formation of national–public opinion Petliura	242
Danilenko S. I., Sobotyuk M. I. International broadcasting multimedia platform of Ukraine as an instrument of countering external informational influences	245
Karpenko S. V. The Internal Management System in Cossack Ukraine	248
Kartunov A. V. Processes of nation and state building and destroying: analysis, synthesis, hypotheses	252
Klyachin A. K. Changing the political configuration of local councils as a result of the introduction of a new electoral system (by the example of the Dnepropetrovsk City Council)	257
Voichuk A. Yu. The appearance and development of the institute of presidency	261
Mordovets M. V. The crisis of political participation: an analysis of the results of parliamentary elections in Ukraine in 2012 and 2014	264
Nikolaichuk Ch. A. The role and place of women's social organizations in the political process	268
Ivanchenko K. O. Network approach in political studies: formation and development trends	272
Bondarenko O. I., Malyhin O. V. The analysis of Eurosceptic views' dissemination among EU citizens	275
Vonsovych O. S. The Rome Declaration of the European Union 2017: the conceptual framework for further development	279
Kravchenko V. Yu. Features of political violence in failed states	283
Mammadali F. The evolution of geopolitics and the transformation of the perception of the category of space in geopolitics	286
Khonin V. M. The matrix of ranking of international technogenic relations. Introduction	290
Seidov M. The rights and powers of the administrative bodies of the Azerbaijani states in the XV century	295
Dolia I. M. The role of regional political elites of the North Caucasus in the modern Russian Federation	300

SCIENTIFIC LIFE

Zashkilniak L.O. Review of the monograph: Kutska O.M. Propagandistic supply of the Red Army entering and staying at the territory of Europe (1944–1945): Monograph / O.M. Kutska. – Lviv: National Army Academy, 2017. – 399 p.	304
---	-----

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

Вимоги до структури та оформлення наукових статей:

1. Наукова стаття повинна містити такі необхідні елементи:

- постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

2. Розташування структурних елементів статті:

- УДК;
- прізвище, ім'я, по-батькові автора (авторів), вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи, e-mail (українською, англійською мовами);
- назва статті та анотація українською, англійською мовами; анотація повинна бути структурованою, містити мету дослідження та застосовані методи, основні одержані висновки;
- ключові слова українською, англійською мовами;
- обов'язковий список використаних джерел у кінці статті; після списку використаних джерел **надається цей же список джерел латинським алфавітом (транслітерація);**
- **обов'язкова вимога до статей – якість, високій рівень англійської мови.**

3. Вимоги для оформлення тексту:

Поля 20 мм; шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал – 1,5; абзацний відступ – 10 мм. Рисунки й таблиці оформляються згідно з ДСТУ.

4. Посилання на джерела в тексті подаються за таким зразком:

[7, с. 123], де 7 – номер джерела за списком використаних джерел, 123 – сторінка. Посилання на декілька джерел одночасно подаються таким чином: [1; 4; 8] або [2, с. 32; 9, с. 48; 11, с. 257]. Посилання на архівні джерела – [15, арк. 258, 231зв].

5. Стаття подається мовою оригіналу (українською, російською, англійською, німецькою, французькою, іспанською, польською, чеською) у електронному варіанті у вигляді файлу, який виконаний в текстовому редакторі MS Word for Windows, на диску чи електронною поштою.

6. Статті, автори яких не мають наукового ступеня, супроводжуються рецензією кандидата або доктора наук за фахом публікації або витягом із протоколу засідання кафедри (відділу) про рекомендацію статті до друку. Підписи рецензії або витягу обов'язково завірені з печаткою. Рецензія або витяг з протоколу подається у сканованому вигляді електронною поштою.

7. Відповідальність за зміст, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення, а також літературне виправлення статті (зі збереженням головних висновків та стилю автора). Редколегія може не поділяти світоглядних переконань авторів.

8. До статті додаються:

- для Веб-сайту збірника обов'язкове резюме статті англійською мовою 2000 знаків. Резюме статті повинно бути структуроване, містити мету дослідження та застосовані методи, основні одержані висновки.

Резюме статті надсилається безоплатно.

- **Відомості про автора (авторів):** прізвище, ім'я, по-батькові, вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи, службова і домашня адреси з поштовим індексом, контактний телефон (моб.), e-mail, № відділення «Нової пошти».

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

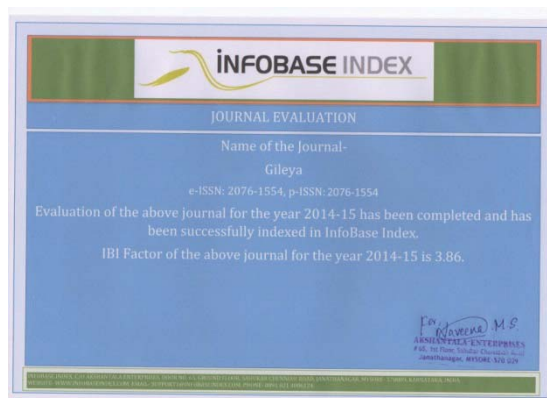
1. Index Copernicus (Польща) – міжнародна наукометрична база (Index Copernicus Journals Master List). Даний сайт містить індексування, ранжування і реферування журналів, а також є платформою для наукового співробітництва та виконання спільних наукових проєктів

2. EBSCO (USA) - агрегатор повнотекстових видань. Включає в себе 375 повнотекстових баз даних і більш 350000 електронних книг

3. InfoBase Індекс (Індія) - комплексна, багатоцільова база даних, що охоплює наукові літератури з усього світу.

4. SIS (Scientific Indexing Services) (USA) фокусується на цитатах індексації, аналіз цитованості і підтримує бази даних, що охоплюють цитування тисячі академічних журналів. SIS забезпечує кількісний і якісний інструмент для рейтингу, оцінки та класифікації журналів з навчальної оцінки і передового досвіду.

5. РИНЦ (Росія) - міжнародна наукометрична база даних наукових публікацій вчених. Для отримання даних про публікації та цитованості статей на основі бази даних РИНЦ використовується аналітичний інструментарій ScienceIndex.

=====

Наукове видання

Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник»
В и п у с к 120 (5)

Scientific edition
Collection of scientific papers «Gileya: scientific herald»
120 edition (5)

СПІВЗАСНОВНИКИ:
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
ВГО Українська академія наук, «Видавництво «Гілея»

Шеф-редактор: *В. П. Андрущенко*
Головний редактор: *В. М. Вашкевич*
Відповідальний секретар: *В. Б. Халамендик*

Видавництво: «Видавництво «Гілея»
04070, м. Київ, вул. Почайнинська, 62

Підписано до друку 28.04.2017 р.
Формат 60х84/8. Ум. друк. арк. 36,4. Наклад 300 пр. Зам. № 134

Друк:
ДП «НВЦ «Пріоритети»
01014, м. Київ, вул. Петра Болбочана, 8, корп. 6
тел./факс: 254-51-51

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 3862 від 18.08.2010

Ціна договірна